

ABONAMENTUL:

Un an	200 L
6 luni	100 L
3 luni	50 L

Redacția și administrația Arad, Bulevard. Regina Maria 12. Etaj I.

cu...
Arad

tribuna Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul IV. — N-rul 12.

Apare săptămânal sub direcția unui comitet.

Arad, 28 Maiu 1927.

Să ne fie de bine. *

Prin legea armonizării, care tot s'a votat, corpului didactic i s'a făcut „concesia” de a fi ridicat cu o treaptă pe scara ierarhizării.

Așadar învățătorul nu va mai fi egal în grad cu sergentul-instructor ci cu plutonierul; profesorului secundar cu două gra-dații i se va plăti salariul unui ajutor de judecător sau al unui sublocotenent iar universitarul titular va întrece în salarizare pe șeful de cabinet cu circa 100 lei aur.

Decât nimic tot ar fi ceva, dacă...

Dacă ceea ce ni s'a dat cu o mână nu ni s'ar lua cu două: în aceeași sedință ni s'au redus coeficienții de retribuțiuni.

Dintre toate categoriile de salarizați numai corpului didactic i s'a redus coeficienții de retribuțiune.

Și dintre toți deputații profesori, numai doi au avut curajul să protesteze împotriva acestei flagrante nedreptăți.

Numai doi — din cele câteva zeci de deputați, și numai un senator dintre atâți senatori profesori. Ceilalți?

Ceilalți — toți — sunt reprezentanții perfecți ai tembelismului nostru; sunt exponenții lașității noastre.

Să ne trăiască! — și să ne fie de bine.

AL. CONST.
prof. secundar.

In numărul viitor vom publica o amănunțită dare de seamă despre: desbaterile sinodului eparhiei Aradului, despre validarea alegerilor — și a procedeelelor administrative — și retragerea în semn de protest a deputaților membri ai partidului național-liberal.

Procedee administrative.

Suntem dator să credem în necesitatea absolută a tuturor acestor impozite, după cum obligațiunea fiscală ne determină să le și plătim.

Se scarpină după ceafă, bleful contribuabil, fluieră a pagubă, dă din umeri, dar... face ce face, își scotocește buzunarele și plătește.

Așadar, nu e lipsă de rea voință când cineva întârzie câțiva timp plata impozitelor... Și o întârzie el negustorul, deci, cu atât mai vărtos funcționarul care la o dată fixă își încasează

ce mai are de încasat din salariul acontat aproape în întregime. — Nu l-ar fi acontat dacă nu l-ar fi bătut nevoile.

Și aceste nevoi le cunoaște statul. Legiuitorul a prevăzut pentru cei cari întârzie jară voie plata impozitelor — o păsuire, în schimbul unor interese către stat care nu trec de nouă procente anual.

Așadar legiuitorul a prevăzut eventualele nevoi și le-a reglementat. Parlamentul și-a dat învoiala, iar Regele, șeful puterii executive, a revăzut articolele de lege și le-a promulgat.

Dar — și fi vorba din bătrâni: — *Vodă vrea, dar Hâncu — ba!* Într'adevăr, ceea ce vrea toată lumea care deține o fărâma de putere în țara aceasta, nu vrea dl administrator financiar al Aradului. Nu vrea și pace!

Procedeele dlui administrator.

Spre deosebire de alți colegi ai d-sale dl administrator financiar al Aradului a introdus o inovație în materie de percepere a impozitelor. Precum am spus mai sus, pretutindeni impozitele se plătesc cu păsuire legală. Și în criza prin care trecem această măsură este de multe ori salvatoare.

Totuși, dl administrator financiar, al Aradului, a decretat printr'un ucaz, *plata anticipată a impozitelor*. Și această concepție în materie de impunere nu este întrecută decât de neîntrecutul său procedeu în materie de percepere: *nu se achită ordonanțele de plată și nici statele de salarii până ce nu faci dovada că ai plătit globalul trimestrial cu anticipație*.

Funcționarilor publici nu li se achită salariul decât la 20 ale lunii. Nici o zi mai de vreme.

(20 ale lunii! Nici chirie, nici lăptar, nici pâine, nici lumină nici servitoare — dacă ai! — însfârșit nimeni nu plătește nicăieri la 20 ale lunii. Totuși la noi s'a introdus și s'a generalizat.)

Vasăzică dl administrator financiar nu achită o lăfcaie din salariu mai înainte de 20 ale lunii.

Dar nu-ți achită nici la 20 și nici chiar la 25 — poate nici mai târziu de 25! Dece? — *Pentru că nu ți-ai plătit rata trimestrială a globalu-*

Sfichiuri.

Dl I. Mihalache a vorbit la Plocești despre... decadența parlamentului la noi.

Suntem de acord. Și precizăm: această decadență a început din clipa în care dl Mihalache și prietenii d-sale au pătruns în Parlament.

Entusiasmi frenetici. La serenada ce s'a făcut generalului Berthelot în seara sosirii sale, s'au jinit — neapărat — discursuri. După discursuri „lumea” a început să ovaționeze pe strălucitul oaspe strigând: Trăiască Berthelot! Trăiască Ciceo Popp! Trăiască Strada Unirii! Trăiască factorii (!!!) României mari! Trăiască... Maniu!!!!

Suntem dispuși să înțelegem tot, chiar urarea ce s'a făcut străzii; Nu înțelegem însă ce rol are, în acest amestec, dl Maniu și nici de ce au fost amintiți factorii și au fost omise... telefonistele.

lui. Mă rog: dl administrator nu-ți achită salariu pe Maiu nici la 20 Mai dacă nu-ți duci fiduța că ai achitat globalul pe Aprilie — Mai — Iunie (și pe Iunie) Unul negustor care rămâne în restanță pe o lună statul îi la 9% interese; dar ce dobândă îmi dă mie pe care finanțul mă forțează să-i plătesc pe două luni înainte? Și apoi: pretutindeni se încasează întâi salariu din care se plătesc eventualele datorii; în Arad dimpotrivă: administrația financiară te forțează să achizi datoriile cu anticipație; altfel nu-ți dă salariu și te lasă flămând.

Haiducii de odinioară își puneau arma în piept și te somau:

— *Punga sau viața*.

Azi au dispărut haiducii cu desăvârșire. Suntem în secolul umanitarismului exagerat, în secolul democratismului prebelan în civilizatul secol al trecherii Atlanticului în zbor, — fără escală.

Azi domni îmbrăcați în negru cu monoclu în ochi și cu accent străin în vorbire, te poftesc în fotoliul din fața luxosului lor birou și cu aerul cel mai amical din lume, îți explică — când tu te plângi că n-ai ce mânca:

— *Plătești mai întâi impozitul, altfel...*

Ion Părlitu.

„Cronici fanteziste neliterare“.

de N. N. Tonitza.

Pictorul N. N. Tonitza dă mult pe lucrul criticilor săi. Îi încurcă mereu prin schimbarea la față dintr'o zi în alta: nu se lasă înregistrat în nici o categorie. Pânzele sale irlă vanitatea cronicarilor artistici până la obsesie. Le scapă într'una cu asiduă consecvență, trecând înainte triumfător și sfidător.

Dar s'a terminat cu enigma! La un moment dat, pictorul Tonitza înlocuiește penelul abil prin un tot atât de vigouros condei. Iar cronicarii pânzelor sale jubilează acum, căci Tonitza este „demascat”: l-a trădat condeiul. Și autodafeul ne prezintă un biet om maniac al adevărului și al certitudinii.

Volumul d-lui Tonitza, „Cronici fanteziste neliterare” este un dublu câștig: criticii pânzelor sale au în mână cheia care deschide tănuțele sufletului pictorului și literatura poate încrusta un

plus pe răbojul solicitat de atâtea — sau atâtea — minusuri.

Ingrijorați de abnormală fecunditate în domeniul literaturii ce-și deslănțue cu putere torențială feții născuți fără de vreme în vitrinele librăriilor noastre supraincârcate, apariția cărții d-lui Tonitza ne face să uităm puțin toată grija și pericolul puzderiei de cărți ce ne amenință zilnic și fără de cruțare.

Cartea d-lui Tonitza, prin fond și formă, nu este obicinuita lectură cotidiană care liniștește pe cetitor. Din potrivă, ea enervează și turbură; te revoltă și urmărește și după ce ai terminat cu cetitul. Nu din cauza că n'ar soluționa problemele, ci pentru că nu s'au soluționat încă.

Stilul lapidar, propozițiunile rapsodice pârjolesc, trosnesc ca limbile focului ce mocnește înfundat. Roșul literilor de pe copertă arde în fiecare pagină și fiecare pagină este o flacăra ce aprinde și luminează orbitor și du-

reros. Tremurând, frunzărești înainte ai scăpa cartea din mâini, dar lumina te atrage și adevărul te biciuește mereu ca pe un flagelant. Seninătatea din unele pânze ale pictorului Tonitza aici nu se găsește!

Titlul cărții este de douăori greșit: 1) cronicile nu sunt fanteziste, ci crase realități, 2) expunerea de o nețăgăduită frumusețe și valoare literară.

Volumul începe cu maxime și reflexii asupra artei, artiștilor și publicului. Nu spre lauda și bucuria lor! Ex:

— În artă, ca și în politică, opnia publică înlocuiește, tiranic, dispăruta aristocrație intelectuală.

Altă dată am avut un Pericles care voia pe Fidias. Azi avem „Universul” care vrea pe d. Mățăuanu.

— Vizitai, la rând, patru expoziții. Am găsit în ele tablouri. Dar nici o pictură...

— Îndeobște, amatorul nostru înțelege prin stil — ultima modă. Intrând în atelierul tău, el te interoghează,

discret: „În ce stil sunt lucrate astea?” Ca să-l satisfaci, ți răspunzi: „... în cel mai nou”.

În „Primul fulgi” ne redă în notă dureroasă pripita noastră civilizație. Viața tristă și zbuciumată, onestitatea de artist, zdroaba după adevăr a lui Luchian în „Realități visate,” este prinsă cu o extraordinară dibăcie de scriitor format. „Pleoșnițele” — din mizeriile tragi-comice ale vieții de artist. Posibilitățile literare ale autorului le reflectează și le indică „Rara avis”. Un sculptor, insurat și cu copil, după o șovăială de câțiva ani, se sinucide. Motivul: vrea să redea libertatea soției sale la care ține, dar care este îndrăgostită de altul. Prin sinucidere vrea să-și demonstreze „ultima dovadă de dragoste adevărată”. Schița, de un puternic dramatism, este destul de elocventă: d-l Tonitza nu se va opri numai la schițe și nuvele.

R. Oșcu.

Advocat
Ath. Mărculescu
consult 2-5
str. Eminescu 6 - Etaj.

S'a deschis
Bufetul Cinema
Malul Mureșului
Prânz și cină :—:
:—: **Grătar special**
Funcționarii publici au 20% reducere

Un răciitor
mare, cu două uși, pentru cofetărie
sau restaurant, și
Un cărucior de copil
marca Brenabor
amândouă în perfectă stare se vând
imediat.
Adresa: Mărculescu, Eminescu 6, Etaj.

Nu călătoriți
la băile scumpe, când și în această
localitate primiți același
tratament cu baie de
ACID CARBONIC
SULFUR ȘI SARE
HIDROTERAPIE.
Cercetați deci
BAIA SIMAY.
Personal excelent. Abona-
ților reducere. 29

No. 16.888 din 20 Maiu 1926.
Administrația Financiară Arad.
PUBlicaTİUNE

Administrația Financiară Arad în
afară de circulara emisă referitor la
timbrarea registrelor (registru jurnal
și inventar) mai atrage atențiunea
celor interesați asupra următoarelor:

Afară de registru jurnal și inventar
se vor introduce următoarele registre,
cari înainte de întrebuintare se vor tim-
bra cu 3 lei prin viză.

1. Registrele societăților în cari se
trec procesele verbale privitoare la
întunirile și deliberările adunărilor ge-
nerale.

2. Societățile Anonime în afară de
registrele dela punctul 1. un alt re-
gistru pentru înregistrarea Proceselor
verbale Administratorilor.

3. Hotelierii, registru pentru înscri-
erea pasagerilor.

4. Farmaciștii: registru de copierea
ordonanțelor medicale.

Referitor la prezentarea sau com-
plectarea timbrării acestor registre
Administrația Financiară a hotărât un
termen de 15 zile cu observația că
neglijarea acestui termen atrage după
sine pedeapsa prevăzută la art. 75 al
legii noului a timbrului.

Din Șiria

Serbarea pompierilor.

Reuniunea pompierilor voluntari din
localitate au aranjat Duminică, 22
Mai a. c., o serbare câmpenească cu
concursul Societății de muzică a In-
dustriașilor din Arad, de sub condu-
cerea d-lui Orădeanu, directorul școlii
de ucenici.

Pe lângă membrii muzicii au mai
 luat parte încă vr'o 300 ucenici și
ucenice, veniți în excursiune la rui-
nele cetății.

Societatea muzicală, înființată și con-
dusă de harnicul director, d-l Orădeanu,
s'a prezentat cât se poate de bine,
așa că, mai cu seamă străinii, se uitau
cu multă invidie la rezultatul ajuns cu
niște elemente fără multă carte.

Totul însă, este a se atribui zelului
și muncii pricepute a d-lui Orădeanu.

Cu excursioniștii a venit și păr-
catichet al școlii, d-l Codreanu. Sf. ția
Sa a ceremoniat, împreună cu preotul
locului, sfânta liturgie. După serviciul
Divin, toți cei din biserică, — de altcum
destul de numeroși — s'au adunat la
casa națională de joc, unde păr. Co-
dreanu a ținut o conferință foarte ins-
tructivă, îndemnând poporul să-și dele-
copii la meserii, documentându-le cu
multă convingere că, poporul care va
avea în mână sa industria țării, acela
va avea bogăția ei.

Știam de mai înainte că păr. Co-
dreanu este un orator bun, dar de
astădată pare că s'a întrecut pe sine
însuși.

Rolul și activitatea Soc. „Mormintele Eroilor“

În urma războiului pentru întregirea
Neamului — amănau răspândite pe tot
cuprinsul Țării peste 400.000 morminte
de eroi.

Pentru aducerea la îndeplinire a
înalțelor îndatorii obștești față de
glorioasele rămășițe pământești ale
scumplerilor noștri căzuți în războiu,
în Septembrie 1919 s'a fondat, sub
înalta ocrotire a M. S. Regina Maria,
Soc. „Mormintele Eroilor“.

Atribuțiunile Societății sunt:

1. Cercetarea și descoperirea mor-
mintelor de eroi, fără deosebire de
confesiune sau origine etnică.

2. Îngrijirea mormintelor și între-
ținerea acestora.

3. Comemorarea eroilor prin: săr-
bătorirea „Zilei Eroilor“, monumente,
plăci comemorative, trofee, publica-
țiuni, etc.

4. Execută, la cererea familiilor,
exhumări de oseminte de eroi și
transporturi la vatra părintească.

Pentru buna îngrijire a mormintelor
de eroi — române și străine — socie-
tatea a adoptat principiul centralizării
osemintelor în cimitire de onoare,
organizate pe județe sau regiuni.

Până în prezent s'au organizat și în-
treținut peste 80 cimitire de onoare
în care sunt centralizate circa 200.000
morminte de eroi. Societatea continuă
cu organizările de cimitire și centra-
lizări, făcând apel călduros către toți
bunii români, pentru a-i da un sprî-
jin cât mai larg, spre desăvârșirea
acestei ploase opere naționale.

Ziua consacrată pentru sărbătorirea
și comemorarea eroilor este „Înălțarea
Domnului“, care anul acesta cade la
2 Iunie.

Pentru această zi, Societatea „Mor-
mintele Eroilor“ va organiza solemn-
ități în întreaga țară, potrivit unui pro-
gram aprobat de Consiliul de Miniștri.
În vederea măririi fondurilor sale,
Societatea „Mormintele Eroilor“ a orga-
nizat cu această ocazie distribuția unor
prea frumoase insigne comemorative
a eroismului românesc.

DIN JUDEȚ.

Pentru arădani, aceasta excursiune
cred că a fost o plăcere, pentru noi
șirilenii a fost adevărată zi de sărbă-
toare.

Improprietățile țăranilor.

Stând de vorbă cu un țăran din
Șiria ne povestește cu multă însofle-
țire, că Sâmbătă 21 Maiu a. c., Co-
misia de ocol din Șiria, însoțită de
avocatul sătenilor, d-l Dr. E. Monția,
s'au prezentat la primăria comunală,
unde erau convocați anume toți în-
dreptățiții, pentru a le comunica de-
ciziunile mai înalte, în virtutea cărora,
începând cu anul economic 1927/8,
fie care improprietăți intră definitiv
în posesia pământului provenit prin
reforma agrară.

Li-s'a mai spus — zice țăranul — că
în zilele cele mai apropiate, toți im-
proprietățiții vor fi prenotați ca pro-
prietari în cartea funduară, —

Astfel, șirilenii ajung stăpâni pe 2300
jug. cad. de pământ, expropiat din
moșia baronului Bohuș.

Nu de mult, 130 locuitori au fost
improprietățiți cu loturile de casă, tot
la intervenția d-lui Monția,

Din Nădlac.

În ziua de 22 l. c. a avut loc o fru-
moasă serbare a Crucii Roșii din Năd-
lac, organizată de comitet compus din
înalta societate Nădlăcană în frunte cu
D-na Preoteasă Emilia Mărgineanu
președinta „Crucii Roșii“ din Nădlac,
care a dat întreg concursul binevoitor,
organizând un program bine reușit.
La aceasta serbare a luat parte și D-na
Dr. Maria Botiș, președinta Crucii
Roșii, Arad dinpreună cu D-na Teo-
dorescu, casiera Crucii Roșii, Arad.

Programul serbarei din parc: Elevele
școlii primare au jucat o serie de
dansuri naționale și balet, urmate de
declamări și recitări din poeziile Dnei
Maria Botiș. D-l Director al școlii
primare a ținut un călduros discurs,
prin care a arătat importanța Crucii
Roșii atât în timp de războiu cât și
în timp de pace, precum și pregătirea
terenului în viitorul apropiat, la care
toate energiile D-nilor din înalta so-
cietate contribuiesc cu concursul lor
filantronic. În urma acestui discurs au
urmat diferite jocuri distractive și
sportive cu premii, care au provocat
o frumoasă impresie și o caldă armonie
în întreaga societate Nădlăcană.

Programul de seară a urmat la
cinematograful din loc. A rulat un film
despre bolile molipsitoare, dându-se
explicații despre apărarea și îngrijirea

ARMONIZAREA și situația Corpului didactic

În No. 11 al Ziarului „Tribuna
Nouă“, a apărut cu titlul de mai sus
articolul D-lui prof. Al. Constantinescu
DSa, ecou al întregii cete dascălelor
de toate gradele învățământului din L.
Arad și județ cunoscând situația joasă
nică în care suntem aruncați prin asie-
zisa armonizare, întreabă pe făuritor N.
detestabilei legi de salarizare, mai având
lipsă de cultură, sau nu? corpul dom-
dactic mai trebuie să calce pragul școlii
lor?

Răspunsul deținătorilor politicii gu-
vernamentale prezente, va întârzia
fiindcă nu sunt acasă Unii admiră tme-
pourile ce înlocuiesc școlile, iar alii
frumusețile străinătății din vagoane
restaurante. În locul lor, răspunsul
bucnește ca o detunătură de tunet deg-
peptul miilor de nedreptățiți: Nul își
anul al 8-lea dela unire, și al doilor
de guvernare averescană neamul romie-
nesc a urcat așa de mult scara poeziei
fecționării sufletești, încât pentru mija
timp, statul român este scos de sion
obligațiunile îndatoritoare față de corpul
didactic. Miile de școli țiguite de P.
însuflețirea și sbuciumul unui om înli-
bine, dela cari sperau a se șterge păm-
tele de analfabetism, după faptul che
apreciere a svăpăiatului subsecretar
de stat dela finanțe, nu mai au rețu-
de a mai servi ca instituții în caribă
circule credințele nouilor vremi. Puțini
și slăbănoaga înțelciune culeasă ac-
prin vechile bucoavne și claslove eson-
suficientă în era democrației mondiale
deci ești un răsăritor patent că
mai încrustezi pe răboiul cutezanar
și alte pretențiuni, ceva mai palpabil
și după cari răgușesc atâtea gâtje
strânse cu jandarmii în Dealul metra
poliei. Vrednicile adevărate nu trăi-
în cumpănă. Din contră, când ridi-
fruntea din umilita plecăciune și cre-
croirea altor condiții prielnice insti-
tului de conservare, sau îndrăznește
inima în dinți și pumnii strânși să ca-
mai multă umanitate te pomene
strâns în cleștele morali disciplinele

Că nu se mai simte nevoe de de-
cări, o știm, din aprecierea noastră
trântită în legea armonizării. La ră-
du-ne zicem și noi: nu mai simțim
trebuință a ne mai ploconi înaintea
sfinților reci și muți de asemenea pe
mai purtăm în suflet nici o consi-
rare colegială dascălilor parlamentari
cari înhămați la carul intereselor stră-
de partid ne-au dat pradă molochu-
mizeriei fizice și morale. Prin mușea-
lor cuminte au permis să se descar-
cea mai jalnică tragedie asupra cor-
gilor împresmuți de nădejdi, iar p-
menajarea specifică a intereselor
au dat dovadă că sunt groparii ide-
lurilor noastre.

Cu sentimentul respectului dat
luptătorului neînfricat i-am petrecut
vuetul luptelor, tresărind de mând-
când glasul lor rostia cuvintele, de-
tate și răsplătire. Astăzi ajunși în
mai dureroasă situație prin discipli-
de partid a lor, din arborele dragos
noastre au căzut frunzele pe morm-
tele deputaților învățători, morți pen-
noi ca trădători ai sfintei cauze cul-
turale.

N. Cristea
fost. insp. școlii

contra lor. După aceasta au avut
diferite tablouri vivante precum
mai multe declamații, etc. pe lă-
corul mixt compus din elevele școlii
primare și persoane din societate
Nădlăcană, care executat diferite do-
și cântece patriotice.

După acest program de seară
urmat dansuri până în zori. Un br-
frumos și bogat a stat la dispozi-
publicului în tot timpul dansului.
de această ocazie s'a organizat cor-
de frumsețe, precum și poșta amie-
cană și alte distracții.

Cu acest prilej, prin concursul ra-
nevoitor și filantropic al institutor
din societatea Nădlăcană s'a str-
frumoasa sumă de aproape 20.000, B.
Laudă, celor ce muncesc fără pre-
pentru scopuri frumoase!

Corepondent

jurul deschiderii liniei ferate Arad-Pecica-Bătanla

O importantă problemă. In atențiunea Subsecretariatului CFR.

Prin redeschiderea acestei linii, se pune o problemă destul de importantă pentru Stat cât și pentru comunitățile Pecica, Semlac, Seitin și Nădlac. La construirea liniei ferate Arad-Seghedin de către societatea Arad-Joseghedin, pe distanța dintre Pecica și Nădlac, din cauza unui diferend de ordin financiar, ivit între societate și domeniile Semlac și Seitin, construirea liniei dintre cele două orașe, s'a făcut prin abandonarea traseului terasamentului prin comunele Semlac și Seitin, realizându-se localitățile Bătanla, herghelii Mezöhegis și Palota. Cu toate acestea, marele înconjur iscat prin executarea acestui plan, era un dezavantaj pentru parcurgerea distanței Arad-Seghedin și cu toate că aceste localități dădeau la transporturile de mărfuri și pasageri un procent mai mic decât ar fi dat comunele Semlac și Seitin, societatea era oarecum avantajată prin ajutorul bănesc dat de domeniile avantajate. Aceasta însă a costat pe timpul Ungariei.

Prin crearea României-mari, stațiile Bătanla, Mezöhegis și Palota rămânând Ungariei, linia Arad-Seghedin a fost întreruptă la Pecica, cea stație finală pentru România. În locul acesta, de unde până atunci erau abandonate numai comunele Semlac și Seitin, acum și marea comună Nădlac a rămas izolată, fără gară și fără calea ferată, ceea ce a fost repartizată României mari gară Ungariei.

Căci Deci Nădlacul, Seitinul și Semlacul, înțipărind împreună dau un număr de peste 10.000 locuitori, sunt astăzi fără nici o legătură de comunicație și nu numai că nu sunt strădate de cale ferată dar și singura șosea dintre Pecica și Nădlac e aproape impracticabilă și crește la 4 Km. de comunele Semlac și Seitin, astfel că aceste două comune, în timp pioș sunt rezumate numai la circulația anevoiasă a căruțelor.

Distanța de la Pecica la Semlac este de 16, la Seitin de 23 și la Nădlac de 34 Km.

Produsul agricol al acestor comune este de aproximativ 2.000, zis două milioane anual și cantitativ ține reținerii produselor din întreaga țară, pe o suprafață egală.

Astfel prezentându-se situația, problema ce se naște cu redeschiderea liniei Pecica-Bătanla (Ungaria) este construirea liniei ferate prin Semlac, Seitin și Nădlac.

Prin construirea acestei linii ferate, avantajele pentru Stat sunt deosebit de importante materială iar pentru comunele interesate înseamnă trecerea la vitalitate căci cu drept cuvânt, aceste comune bogate și frumoase, prin complectă lipsă a mijloacelor de transport sunt silite să se înnece în propria grăsimă.

Construind această linie ferată, Statul este avantajat nu numai prin transportul local de persoane și mărfuri ci și prin întregul trafic ce se face între România și Ungaria, pe linia Arad-Seghedin care va trece pe o porțiune de circa 40 Km. mai mult prin țara noastră. Toate transporturile din sau pentru Ungaria, în loc să intre sau să iese prin Pecica, vor intra sau iese prin punctul Nădlac.

Din punct de vedere material, este incontestabil că veniturile ce le-ar aduce Statului această linie, vor acoperi în scurt timp cheltuielile ce ar necesita construirea terasamentului și edificarea stațiilor.

Dar nu numai partea materială este importantă pentru Stat ci un mult mai mare interes reprezintă starea de mulțumire a populației dela granița țării. Acest corp de 35.000 grăniceri civili, cari reprezintă zidul de apărare națională la granița de vest, fie de orice naționalitate, vor fi cei mai buni străjeri, cei mai buni patrioți și cea mai bună oglindă care să reflecteze peste graniță, fericirea și mulțumirea de a fi cetățeni ai României-Mari, dar mai întâi trebuie mulțumiri și această mulțumire li se poate ușor face construindu-le calea ferată.

Cu toate că prin părțile aceste avem doi reprezentanți în actualul parlament, e destul de trist că nici unul din ei nu și ridică glasul pentru nevoile alegătorilor lor.

Probabil că acești doi domni deputați, amândoi din două partide, diferite în principii și idei, acum de curând proaspăt contopiți în partidul poporului, sunt încă foarte ocupați cu studiarea doctrinei fripturiste din noul partid.

Noi probabil în zadar așteptăm ca glasurile lor, în parlament, să se facă ecoul durerilor noastre și probabil că și Domniile lor, zădarnic vor aștepta rezultatul favorabil al urnelor din viitoare alegeri.

Sever P.

Generalul Berthelot la Arad.

Într-o dimineață 22 Maiu orele 8 seara în Arad, cu un tren special Timișoara ilustrul general Berthelot. Despre generalul Berthelot, noi nu știm de pretutindeni, nu putem să spunem decât bine.

Sub supravegherea lui s-a realizat refacerea armatei noastre pentru glorioasă campanie din 1917.

El a început la Giurgiu, evacuarea teritoriului vremelnic ocupat în toamna lui 1918 și trupele lui au intrat în 1919 în Arad pentru a-i aduce solida liberării. Generalul Berthelot este cetățean de onoare al Țării și un mare și devotat prieten al nostru.

Sosirea Generalului Berthelot a adunat la gară într-o întâmpinare ilustrul oaspe o mare mulțime de arădani. La sosirea trenului mulțimea a izbucnit în urale și, când generalul s'a coborât din vagon o ploaie de buchete de flori l-au acoperit.

În numele orașului a vorbit — în locul d-lui primar, absent — d-l dr. Botiș, iar în numele tuturor societăților de binefacere din Arad D-na baroneasă Popp care i-a oferit o admirabilă coroană de flori.

D-na av. Mărculescu, a urât generalului bun sosit în numele micelor colonii franceze din localitate.

În urmă în sunetele Marselezei și ovatiunile celor prezenți, generalul Berthelot a trecut în salonul de recepție unde s'au făcut prezentările, după care a părăsit gara urmat de un lung convoi de automobile și trăsuri.

Generalul Berthelot a fost găzduit la d-l St. C. Popp. Prin fața casei acestuia mulțimea s'a perindat până noaptea târziu, după ce pe la orele 10 seara, corul teologilor și al școlii normale a cântat serenada. A vorbit publicului d-l St. C. Popp.

A doua zi luni 23 Maiu după ce de dimineață a făcut mai multe vizite, generalul Berthelot a luat parte la banchetul oferit în localul „Cornul Vânătorului” de către societatea Arădană.

Au asistat la banchet aproape 120 persoane.

D-l Ciceo Popp a citit o foarte simțită cuvântare, la care a răspuns printr-o scurtă dar pătrunzătoare și des întreruptă alocuțiune, dl gen. Berthelot.

D-na a reliefat din nou meritele nepăstuitului soldat român care, deși gol și fiământ, a fost cel mai de preț colaborator al său, în timpul războiului.

A impresionat profund pe asistenți religiozitatea cu care toți cei de față au intonat — după ce generalul a închinat pentru Rege — imnul regal. Toată lumea în picioare; mulți aveau lacrimi în ochi.

Dejunul a luat sfârșit la 3 jum., prin plecarea d-lui general aclamat cu entuziasm de întreaga adunare.

Între 5—6 p. m. generalul Berthelot a primit pe cei cari au dorit să-l vadă, iar seara la 9 a părăsit orașul ducându-se la Hașeg.

—o—o—

Seriozitate si ridicol.

Unde dai și unde crapă

Pentru a nu întuneca deloc prin comentarii introductive strălucita manifestare a inteligenței celor cari sunt puși în fruntea treburilor publice din orașul și județul Arad, ne mărginim să reproducem actele de mai jos, lăsându-le să vorbească, ele și faptele care le-au însoțit, în locul nostru.

Iată, pe scurt, faptele:

Notarul public al unei comune din județ, nu mai vrea să facă politică. Nimic mai simplu. Scrie o declarație pe care o semnează doi martori, și o trimite organizației partidului politic

din care face parte. D-vs și eu am făcut altfel: am fi trimis demisiunea scrisă, fără nici o altă mărturie. Notarul însă, deși a motivat demisia prin aceea că-l oprește statutul funcționarilor să facă politică activă, a folosit și martori pentru a fi la adăpost de anumite intemperii... autoritare. Înțelegeți? El venea greu omului să demisioneze, fără martori cari să ateste adevăratele motive, din partidul care ține în mână și puterea și postul său.

Iată,

Declarație.

Subsemnatul Alex. Muzsay notar com. în comuna Vânători, declar prin prezenta că renunț odată și pentru totdeauna de a mai fi membru activ al partidului poporului.

Declarația o motivez cu acela că sunt funcționar public și ca atare statutul funcționarilor publici interzice de a lua parte activă în vre-un partid politic.

Aceasta este declarația mea pe care o semnez în prezența martorilor.

Vânători, la 21/IV 1927.

Martori:

Alex. Muzsay

Ioan Teodor, Mladin Cornel.

Până aici nimic deosebit. Dar lucrurile iau un aspect ciudat.

Declarația de mai sus trebuia să ajungă în mâna șefului organizației politice respective. Greșește însă adresa și nimereste la... prefectură. Și cum noi știm precis că d-l prefect

Nr. 13.473.

12 | V. 927

Domnule Președinte,

Alăturat cu onoare vi se înaintează declarația notarului Alex. Muzsay din com. Vânători, prin care renunță de a mai fi membru activ în partidul Naț-Liberal.

Prefect

D. Lazar.

D-sale D-lui

Președinte al Partidului Național Liberal — Arad.

Observați cu atenție:

Adresă oficială cu dată, număr de ieșire și semnături, în regulă.

Au fost mobilizați Sub-prefectul un șef de serviciu și o dactilografă știți pentru ce?

Pentru că d-l prefect a ținut cu orice preț să arate organizației partidului liberal că a pierdut un membru... demisionat din propriu său partid și ce-

nu face politică (a declarat o în atâtea interview-uri acordate lui Sextus) nu ne miră deloc ca d-sa, corect ca cetățeanul turmentat al lui Caragiale, a trimis-o „andrisantului” Ba, cavalier cum este, a însoțit-o și de următoarea adresă oficială:

12 | V. 927

Cronica teatrală

Turneul Teatrului Național din Cluj.

Amicii falși (Nos întimes) 4 acte de V. Sardou.

După bleaga reprezentare a piesei „Băiat de viață” în care interpretii, cu excepția lui Pepe Georgescu, s'au întrecut în a-și bate joc de piesă și de public, reprezentarea de joi a clujenilor a fost un reviriment artistic.

Nu interesează că piesa e scrisă pe la 1860, că e o comedie melodramatică în care scenele cele mai patetice, se întrec pe cele de pură comedie, că autorul a fost călăuzit de succesiunea senzațională a trucerilor scenice mai mult decât însușirea ideilor, ceea ce interesează este că place, emoționează și zmulge aplauze repetate la scenă deschisă.

Oricât de estin ar fi după unii acest succes, el se păstrează cu aceeași intensitate și după aproape 70 ani dela prima reprezentare. Și asta e mult — foarte mult.

Interpretarea? Admirabilă prin omogenitatea ei. Nici note discordante, nici umplutură. Mai mult. Cu toate că sala abia se populase, s'a jucat chiar cu antren. Actorii și-au biruit dezamăgirea. Ceea ce dovedește că sunt actori buni. Am admirat mai cu deosebire jocul inteligent și fin al domnilor: Braborescu, Neamțu și Vasilescu.

Montarea a lipsit, e drept, dar rareori i-am băgat de seamă lipsa.

Hotărât, Clujul n'are „stele”, dar are actori și cântăreți conștiincioși. Echipa Naționalului a confirmat această impresie bună pe care ne-a lăsat-o opera, încă de anul trecut.

al. const.

Spectacole:

Teatrul orașenesc:

27 și 28 Mai: Mișu Fotino: Măestrul Bolbec și Conița are 2... conași.
29 „ Greu să fi-i evreu. Trupa
30 „ Cugetarea din
31 „ Bărbat, animal, virtute! Vilna

Arena de vară:

27 Mai: Nu mă însor cu conc Kalman Sari și Pallai Manbi.
28 și 29 „ Trupa lui Békefy.

Palatul cultural:

29 Mai: Matineul de gimnastică al elevilor D-nei Pataky Bela.

Cinematografe:

„Malul Mureșului”: Duminecă 29 Mai „Dansatoarea Tarului”, cu concursul celebrei cântărețe Várady Margit, care va cânta cântări rusești.

Apollo: 1—4 Iunie: Golgota femeilor.

5—7 Iunie: Regina ciardașului.

Urania: 30 Mai—2 Iunie, Pasărea neagră.

3—5 Iunie: O! doctore dragă.

6—8 „ Manevra de toamnă.

Elisabeta: 27—29 Mai: Raza Morții.

30—31 Mai: Putere și frumusețe.

1—2 Iunie: „Maciste”.

Furnitură de lemn—sau ce?

Suntem informați că s'a furnizat, de către un domn Consilier Comunal, spitalului județean și spitalului de copii, circa 100 vagoane lemne a 7600 lei vagonul. Nu știm precis clauzele contractului furniturii și nici interesele oferente; știm însă că d. Toatălumea spune ori cui vrea să-l asculte că lemnele sunt de calitate proastă și că nu fac nici 4000 lei vagonul.

Înregistrăm faptul cu credința ca cei chemați vor lua măsurile de circumstanță înainte ca furnitura să fie recepționată.

Informațiuni

Sănătatea M. S. Regelui îmbunătățindu-se foarte mult, Măria Sa se duce la Scrobitea lângă Buftea, unde va rămâne până când Familia Regală își va lua reședința de vară la Sinaia.

Membrii Sfatului Țării cari au votat unirea Basarabiei cu Patria Mamă, a cerut să fie împroprietăți din rezervele pe care le are statul în această provincie D. general Averescu le-a dat un răspuns favorabil.

Abonații nostri care nu primesc ziarul regulat sunt rugați a ne încunoștința imediat prin o carte poștală.

Domnii șefi de sectoare sunt rugați a trece pela Club pentru a lua cărțile de membrii.

Comisia centrală fiscală în ședința de azi a hotărât ca pensiile invalizilor și văduvelor de războiu să fie scutite atât de impozitul elementar pe salarii, cât și de impozitul global.

Această dispoziție se va aplica cu începere de la 1 Iunie 1927.

I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, însoțit de arhierul Tit Simedria, a plecat Duminecă, la Constanța unde, s'a imbarcat pentru Ierusalim.

În momentul plecării trenului din gara de Nord, s'a tras clopotul cel mare dela Patriarhie, anunțându-se astfel plecarea înaltului prelat la Sfântul Mormânt.

În „Monitorul Oficial” din 21 Mai 1927 au apărut cele două decrete regale cu grațierile și reducerile de pedepse acordate de suveran la 22 Februarie c. și 22 Martie c.

Procesul atentatului, comis de d-na Grozăvescu, asupra soțului său, se va judeca în a doua jumătate a lunii Iunie, întrucât d-na Grozăvescu a fost găsită responsabilă de fapta comisă. D-sa va fi judecată pentru crima cu premeditare.

În acțiunea atât de susținută a parlamentarilor majoritari pentru sporirea diurnelor, acum în perioada „armonizărilor” este de făcut o observațiune interesantă. Ori de câteori începe sesiunea parlamentară, majoritatea susține că trebuiesc sporite diurnele zilnice, și reduse cele lunare. De îndată însă ce sesiunea este pe sfârșite, parlamentarilor cer sporirea diurnelor lunare, și... reducerea celor zilnice, cari nu se acordă de cât atunci când parlamentul ține ședințe.

Ținem de pe acuma un parlu și anume că la toamnă, odată cu deschiderea sesiunii ordinare, parlamentarilor majoritari vor cere iar sporirea diurnelor zilnice. Și așa mai departe.

Cât despre buget, despre el nu e vorba!

În legătură cu punerea în aplicare a noiei legi de armonizare, se afirmă că guvernul va numi o serie de consilieri tehnici cari vor supraveghea pe directorii de specialitate.

Ni se aduce la cunoștință că d-l Mohor, proprietarul grădinei de vară a prezentat Primăriei spre achitare niște note de plată vizate, nu se știe unde, de către dl avocat Alex. Boțloc. În ce calitate?

Abonații nostri sunt rugați a achita abonamentul prin Banca Românească Arad.

Ploile căzute zilele acestea din urmă au avut caracter aproape general și au făcut mult bine semănăturilor de primăvară.

O bună parte din porumburi au fost prășite.

La câmp, se continuă în unele locuri cu prășitul porumbului și plivitul semănăturilor de primăvară.

S'a implinit o sută cincizeci de ani dela înființarea întâiei școale românești în Turtucaia.

Evenimentul a fost sărbătorit prin mari manifestări la care a participat și ministrul instrucțiunii. S'a pus cu acest prilej piatra fundamentală a unui liceu de băieți.

Marele stat major al armatei a făcut cunoscut corpurilor de trupă să emită ordine pentru concentrări de instrucție.

Aceste concentrări se vor face dela 27 Mai la 5 Iunie. Vor fi chemați numai oamenii din clasele 1919—1923 inclusiv, cari n'au răspuns anul trecut, precum și întreaga clasă 1924.

Se vor aplica sancțiuni severe celor cari nu se vor prezenta în cel mult 5 zile dela data fixată în ordinul de concentrare și vor fi dați ca nesupuși suferind astfel rigorile legii.

Zilele de întârziere peste data fixată se vor face la sfârșitul concentrării.

În numărul trecut am scris că niște chinezi au fost arestați în Satu-Mare. Am mai spus că s'au găsit la ei fotografiile de ale fetelor... albe.

Ne permitem o indiscreție spre a divulga unele dedicații aflate în cartelele galbenilor don-juani.

„Fetelor! Primiți pe draguții chinezi cu aceeași dragoste cum l'am primit și noi. Piri Sagi și Böske”.

Alta: „Gândește-te totdeauna cu dragoste la fetele maghiare Marghit Kiss”.

Apoi: „Ori unde-ți va fi calea, nu uita pe Böske”.

Și aceste simpatice rânduri erau însoțite de fotografiile unor draguțe D-șoare pe care le poți recunoaște în corul teatrului orașenesc din localitate... Ce vrei cu... „exotismul”.

Caut guvernantă serioasă la copil de 3 ani

Adresa: Prof. Constantinescu, Românilui 18 — zilnic între orele 2-4

Seziunea extraordinară a luat sfârșit după o activitate pe cât de dubioasă pe atât de interesantă. Dubioasă în urma multiplexelor inițiative parlamentare cari s'au dovedit „cu dedesupturi” iar interesantă prin aspectul și indiferența copilăroasă a felului cum știu majoritarii să-și îndeplinească înalta misiune. Lăsând la o parte „cinstea” cu care au împărtășit pe șeful lor făcându-l „jumătate ofițer” înregistrăm inițiativa caracteristică a unor deputați cari sunt pentru înființarea casinourilor, la Sinaia sau la București, cu riscul de a neglija

Parlamentu

părerile unor oameni cari cunosc morală. Și inițiativa aceasta îndreptăște să credem că ar fi rentabilă. Și de ce nu? Bănuim că nici urcarea lefurilor lunare ale deputaților nu va putea fi în viitor astfel de inițiative. Că vedem sesiunea și-a avut rostul chiar fiind vorba de lefuri. Dar nu s'au îmbunătățit aceleași funcționarilor e altă treabă... Noi par'că ne bucurăm puțin înregistra un fapt: s'a sfârșit sesiunea. Regretăm totuși că putem să-i relevăm roadele, fac alții, însă cu o inconștientă voință. Și aceia se știe cine sunt.

Buletin săptămânal.

Situația politică.

Internă.

Luna florilor e pe sfârșite și unli o regretă. Seninătatea ei visată poate a contribuit la potolirea multor surprize.

Și vorbim de surprizele politice.

Nu ne gândim la remanierele cari au născut pe Trancu cel cu epitetul declinabil și u așătat pe ministeriabil.

Ne gândim la d. Cuza care nu a reușit să se debaraseze de parlamentarilor ligiști. Va trebui să aștepte până'n Octombrie. Va fi această lună mai cu surprize de cât Mai?.. Ne îndoiim.

— Concordatul d-lui Goldiș a început să răscolească... opoziția opiniei interesate.

În adunarea eparhială a Clujului s'a înaintat o moțiune-protest. Și nu va fi singura. Dacă d-l Goldiș nu le va neglija, le va satisface? Mai sunt credincioși cari așteaptă aceasta a doua premisă.

— În întreaga țară se simte un fel de toropeală inaugurativă. Altfel nu putem explica lipsa de evenimente mai deosebite. Căci în afară de congresele de ordin cultural și științific nimic altceva nu înregistrează vre-o importanță. Blazonul acesta nu credem că l'ar fi procurat nici zădărniciile inițiative ale oamenilor activi și nici căldura care nu se prea simte.

Or, privirile compatrioților se furișează nostalgic în afară de granițe și gândul le zboară... peste ocean?

Externă.

În lumea mare sunt mai multe știri. În ultimul timp ceea ce interesează mai mult e diferendul sau clădăria dintre Anglia și Soviete. Bănuim că s'au dovedit că și fac de câteori se ivește vre-o ocazie. Și numai în Anglia. Frașta a mai înfruntat unele îndrăzneții ale ultra-umertăților înroșiți. Dar nu de multe merge ulciorul la fântână... Și surpriza asta o vom avea cât de curând?

— Celălalt „conflict”, dacă-i mai știe cine zice așa, despre care am mai scris și care a diminuat simțitor, e pe punctul de a se aplană. Dealtfel nici prejurările nici cauzele n'au fost de grave încât să fi evitat o înțelegere. Italia și Jugoslavia au avut o zle să scuture puțin praful...

— În orientul galben se continuă haidecamdată se nădăduște că gâul naționalistilor chinezi nu va putea fi înroșit de către pescuitorii în tulburare dela Moscova. Las' că s'au întins cât nu le eră plapoma pentru a nu li-se vedea goliciunea gurilor și a intențiilor.

— În Austria s'a format un nou guvern sub șefia monsenlorului Selp.

Acest guvern creștin social fiind dependent de partidele burgheze agrarieni așteaptă o îmbunătățire situației agricole.

Ghirlan

Trecerea oceanului în zbor

Toată lumea admiră marele eveniment. Aviatorul Lindberg încărcat de glorie, decorat de președintele republicii franceze, și felicitat de marii bărbați ai politicii europene.

Ziarele din toată lumea consacră coloane întregi, marelui eveniment de mare importanță. Zilele trecute, aviatorul american — de origină suedeză — Lindberg, a trecut în zbor oceanul Atlantic, în timp de 33 ore. Această nouă victorie a genialității omenești a umplut de bucurie, întreaga lume.

Într'adevăr aviatorul Lindberg grație curajului dibăciei și iscusinței sale, a știut supune forțele văzduhului.

Telegrame din toate părțile îi aduc prinos de recunoștință și admirație. I-se și cuvine. Căci victoria sa e

într'adevăr un eveniment. Se da astfel posibilitatea trecerii nesfârșitei mări într'un timp atât de scurt.

Putem să ne închipuim câte avtagii aduce acest record. Deace aviatorul Lindberg e sărbătorit și mirat căci de numele lui se va le în scurt timp, un progres al mult necesități de ordin social și economic implică o rezolvire în minim de timp.

E bine deci să reținem și noi numele acestui erou.

*

Numărul viitor al ziarului nostru va apare Mercuri

Tipografia Diecezană Arad.

Cenzurat Prefectura Județului.